

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Expenduntur rationes quæ suadere debent Episcopis ut Consistorij regij iudicio in his contentionibus se committant. Prima est, in re dubia pacem retinendam. Secunda, Principum conditionem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

& Imperij Lib. IV. Cap. XXI. 277

tionum ferra semper reciproceret, ut cum Tertulliano loquar; præcipue cum Eugenio III. in Synodo Remensi habita anno M CXLVIII. iusserit ne propter laicorum prohibitionem Episcopi ecclesiasticam dimittant justitiam exercere. Vnde colligi obiter potest probatio usus recepti in Gallia, de prohibendis iudicibus ecclesiasticis; quem Eugenius quidem non laudat, sed nec censuris repellendum docet; nec Principes nostri ab eo sibi temperandum existimant, cum in eo solo versetur efficax tuenda jurisdictionis secularis ratio. Non infirmus est quin jurisdictioni ecclesiastica liberum sit per Decretales Summorum Pontificum fines suos excommunicationibus vel interdicitis tueri. unde crebris contentionibus sæpissime fecdata est Respublica Christiana. Illud contendit, regiis constitutionibus præscriptum esse ordinem quem sequi oporteat ad dissidia averrenda; scilicet, ut dixi capite superiori, implorandum esse ab Episcopis Curiarum suppremarum præsidium, si à iudicibus inferioribus vis inferatur jurisdictioni ecclesiastica; sin periculum imminet à Curia, vel si quid illa in detrimentum episcopalis auctoritatis decreverint, adeundum esse Principem, qui Sacri Consilij ex Clericis & laicis compositi Decreto omnia temperabit; ut disertis verbis constitutum est ad postulationem Ecclesie Gallicane; duobus Edictis ea de re latis. Eos mores induerant Episcopi nostri ducens & amplius abhinc annis, ut libello causarum ecclesiasticarum avocationem à Curia peterent, non autem jura sua censuris sibi vindicarent; quemadmodum docuerunt Ioannes Galli & Guido Papa.

VI. Quod æquissima ratione nititur; quia, ut observavit Opratus Afer, Ecclesia est in Imperio, id est, per Imperij provincias sparsa, ex civibus constat, & sub patrocinio Regum degit; ideoque in his contentionibus dubiis, tutiora & æquiora consilia amplectenda sunt Episcopis, quæ ad pacem cum Imperio retinendam vergant; ad exemplum Fabij, qui apud Silium Italicum *causa speculator mente futuri*, *Nec letus dubiis parvisque laceßere Martem*. Præsertim cum Principum conditio sit melior, ex regula juris civilis, canonici, & naturalis. In pari enim causa melior est conditio ejus qui possidet, inquit Iuriconsultus. In his autem controversiis, quis dubitare potest quin Princeps, ad quem omnia pertinent imperio, etsi non dominio, possidere jus illud jurisdictionis controversa censetur? Præterea cum bellum suscipiendum non esse censuerit Augustus, nisi quando major est emolumenti spes quam merus damni, Episcopos ab his contentionibus ab-

stinere debere palam est quæ dissidium in Ecclesiam, contemptum auctoritatis ecclesiastica; bonorum direptionem, fidelium perniciem important; quorum salutem illis Dominus commisit. Adde alienum esse à prudentia ut viribus impar se contentionibus implicet quæ manifestum detrimentum sunt allatura. Hoc argumento in contraversia de Remensis Archiepiscopi hominio, quod Rex Ludovicus V I. de sententia Curie exegerat, Paschalem I I. Ivo Carnotensis urgebat ut à Censuris, licet in Concilio Romano decretis in contumaces, abstineret in hac causa: quia, ut inquit ille, *studendum est misericordie visceribus abundare ubi fas non est debitam fortitudinem exercere*. Quare dispensatione illa utendum est ab Ivone hoc loco & ab antiquis patribus tantopere commendata, quæ in remittendo canonum rigore versatur, cum necessitas id exigit, & occasio aut dissidij avertendi, aut pacis restituenda; ut pluribus dixi libro tertio.

VII. Non omissenda est elegans ratio, quæ duci potest ex officio & munere Principis: qui constitutus cum sit à Deo Optimo Maximo ut Ecclesiam foveat, ejulque tranquillitati prospiciat, (cui muneri, sacramento dato, se deinde, stipulante Ecclesia, obstrinxit) quodam modo videtur arbitrium componendarum hujus generis contentionum in regno suscepisse. Vnde fluxit ut has controversias Reges semper ad cognitionem suam revocaverint. Cujus rei exemplum habemus in Novella Justiniani. Etenim si de iudicio criminali adversus Clericum instituto controversia emergeret inter civilem iudicem & Episcopum, *ad nos*, inquit Justinianus, *negotium tam ab Episcopo quam à iudice referatur; ut nos hoc cognoscentes, quæ nobis videntur jubeamus*. Quare augustus ille Princeps Carolus Magnus, ejulque filius Ludovicus, concordiam Episcoporum & Comitum legibus suis passim commendant, ut adinvicem adutores sint in ministeriis suis peragenda; tum si quæ contentiones inter eos accidant, eas à Missis suis, id est, ab Episcopis & Proceribus quos delegabant in provincias, sopiri, aut ad se deferri præcipiunt; ita ut apud illos, æquè ac sit hodie apud nos, dissidia quæ ex jurisdictionum conflictu manant, Principis imperio componerentur.

VIII. Quin & Leo IV. ex dispensatione ecclesiastica Ludovico II. Imperatori arbitrium detulit, ut si quid à se *incompetenter*, id est, ultra fines jurisdictionis suæ, actum esset, suo Missorumque suorum iudicio emendaret. Retulit Gratianus fragmentum epistolæ Leonis: *Nos si incompetentem aliquid egimus, & in subditis justæ legis tramitem non com-*

4. Invalidior est jurisdictionis eccle. majore.

Referunt Ivonis locos c. x i. i. hujus libri.

5. Ha contentiones arbitrio Regum olim commissa.

Nov. xxxiii. c. cxi. quæ sunt & ubi dicitur, *in his casibus ad nos referantur*, & ubi dicitur, *ad nos referantur*.

Excerpta Capitula. T. 2. Conc. Gall.

C. Nos si incompetenter...

Concl. Rem. c. 12. in fine in c. 7. de remiss. De judic.

1. In re dubia paræ est servanda.

2. Principum conditio melior, quia possidet.

3. Metus damni. Item, c. 24. in Aug.